

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Varovanje voda in ukrep **KOPOP**

Urška Bremec¹
Dr. Tanja Mohorko²

¹Direkcija Republike Slovenije za vode - Oddelek za varstvo in rabo voda

²Ministrstvo za okolje in prostor - Varstvo in raba voda ter javne službe

Ljubljana, 27.3.2019

Načrt upravljanja voda

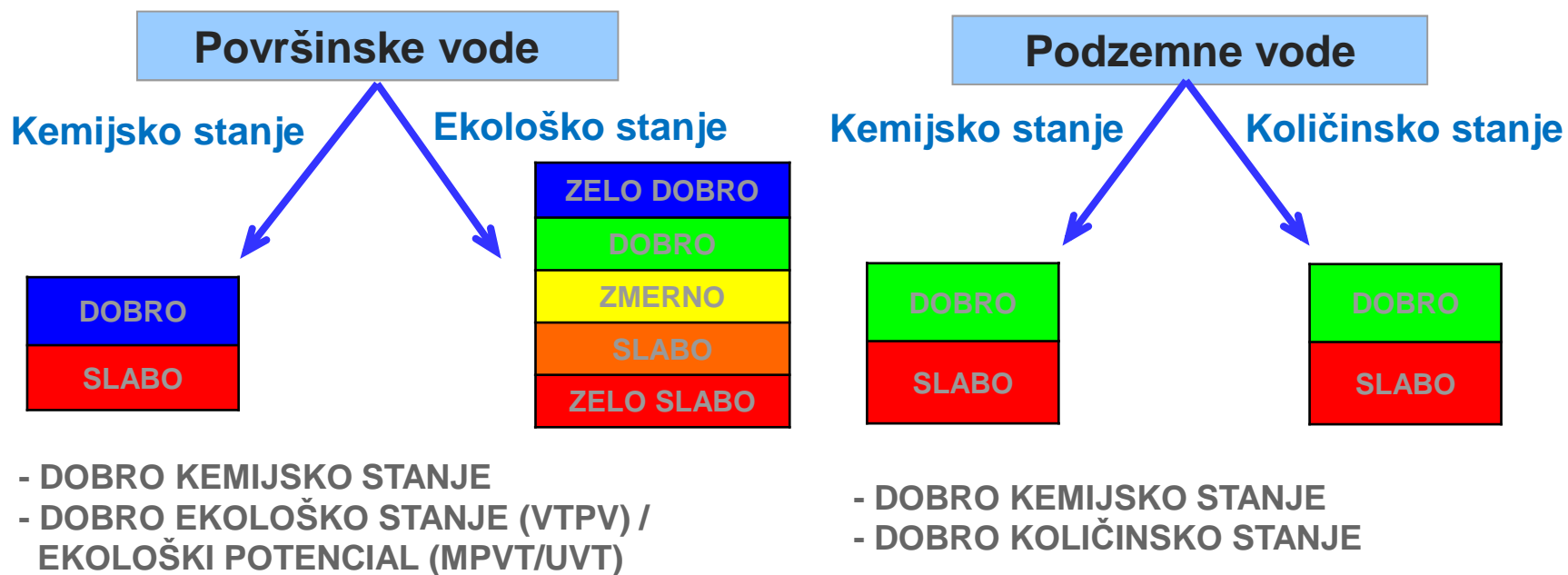
Načrt upravljanja voda na vodnem območju za obdobje 2016-2021 (NUV II) sestavlja:

- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16),
- Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021,
- Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016-2021
& publikacijske karte

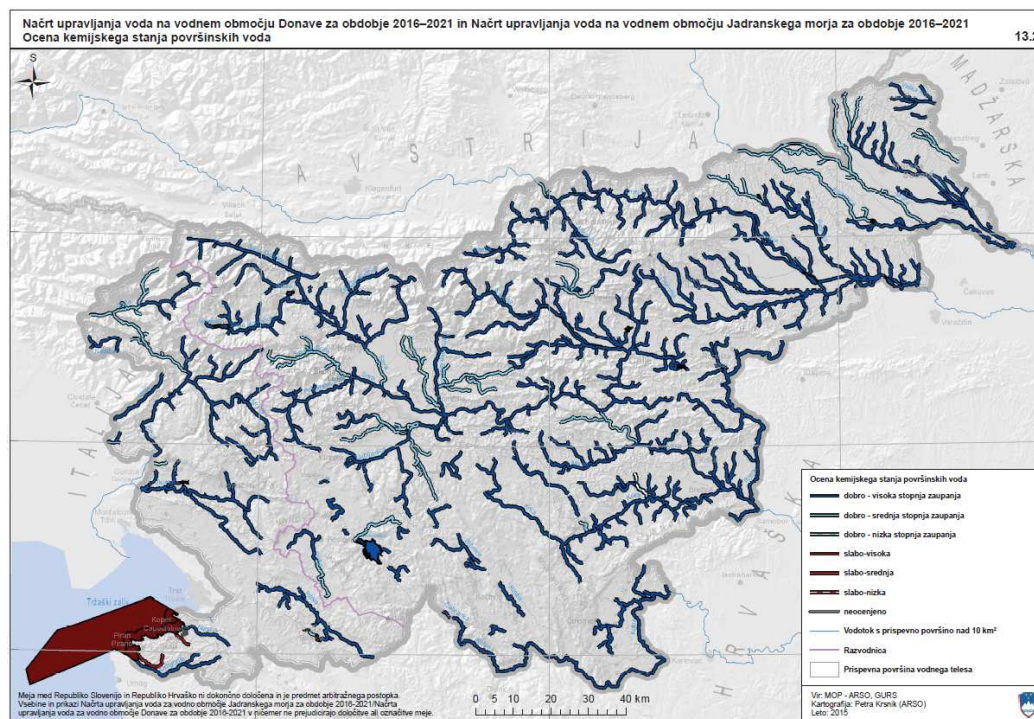
Okoljski cilji

- Doseganje dobrega stanja voda
- Preprečitev poslabšanja stanja voda
- Postopno zmanjševanje onesnaževanja s prednostnimi snovmi
- Ustavitev ali postopna odprava emisij, odvajanja in uhajanja prednostnih nevarnih snovi
- Cilji za območja s posebnimi zahtevami

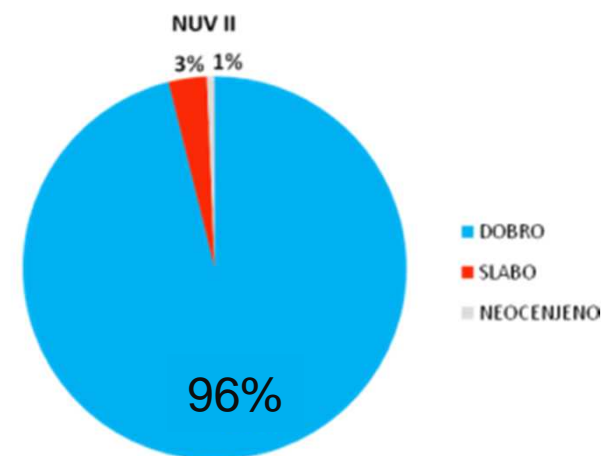

Kemijsko stanje površinskih voda

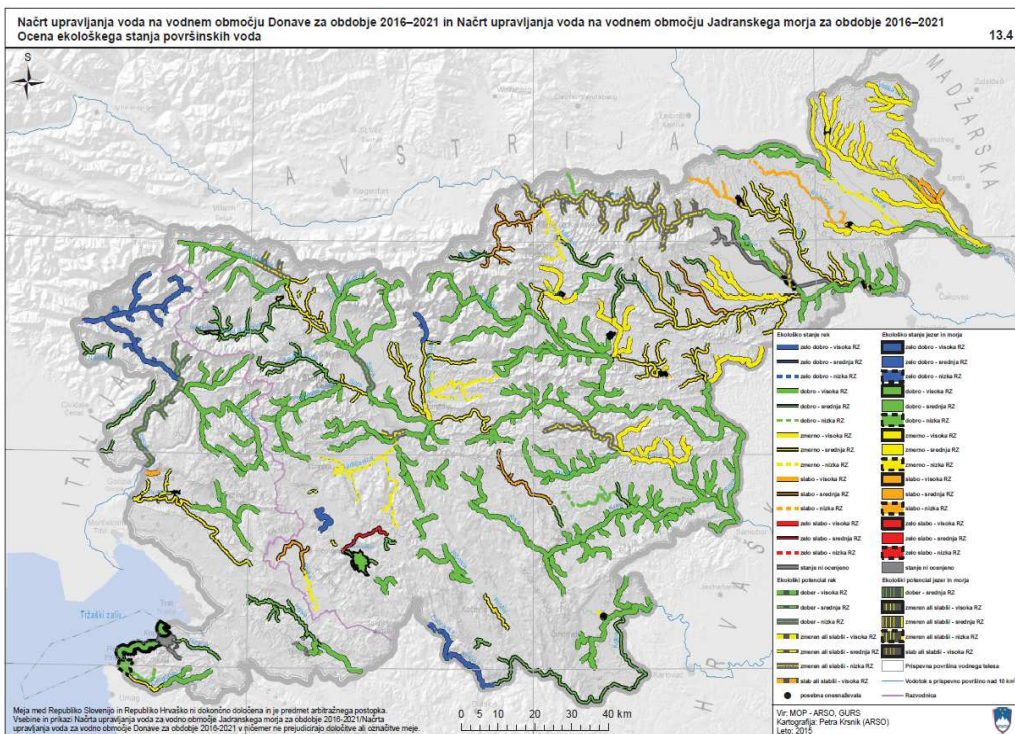
Delež VT v dobrem/slabem kemijskem stanju

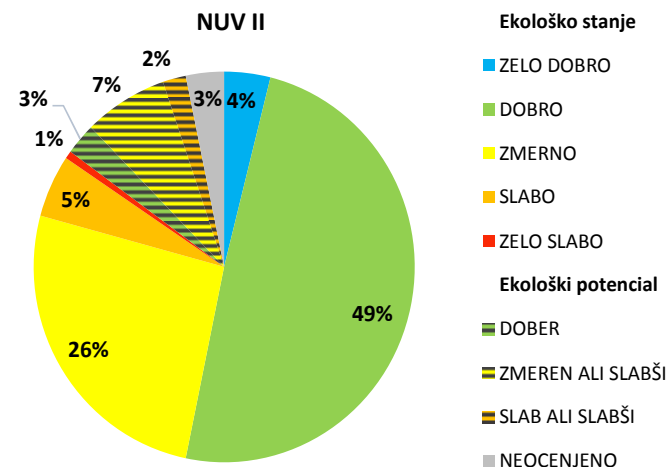
- Dobro kemijsko stanje je ugotovljeno za 149 (96 %) vodnih teles površinskih voda, za pet vodnih teles (3 %) je ugotovljeno slabo kemijsko stanje.
- Slabo kemijsko stanje imajo vsa VT morja (preseganje tributilkositrovih spojin (TBT), ki se uporabljajo kot premazi za zaščito ladij pred preraščanjem z algami).

Ekološko stanje površinskih voda

Delež VT

Dobro in zelo dobro stanje/potencial je na območju Slovenije ugotovljeno za **56%** vodnih teles površinskih voda.

Št. VTPV

Vzrok za nedoseganje dobrega stanja:

HM spremenjenost/splošna degradiranost (42)

Trofičnost (onesnaženost s hranili) (30)

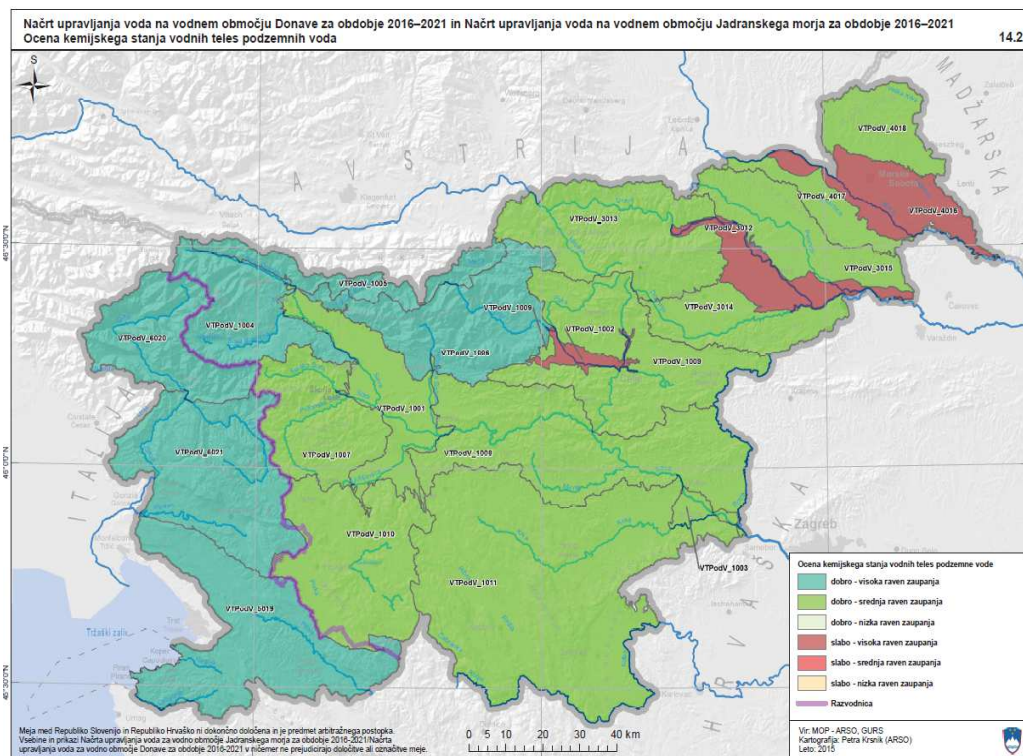
Saprobnost (organske snovi) (19)

Posebna onesnaževala (17)

Posebna onesnaževala = metolaklor, terbutilazin, glifosat, sulfat, molibden, cink, kobalt,...

Kemijsko stanje podzemnih voda

Kemijsko stanje:

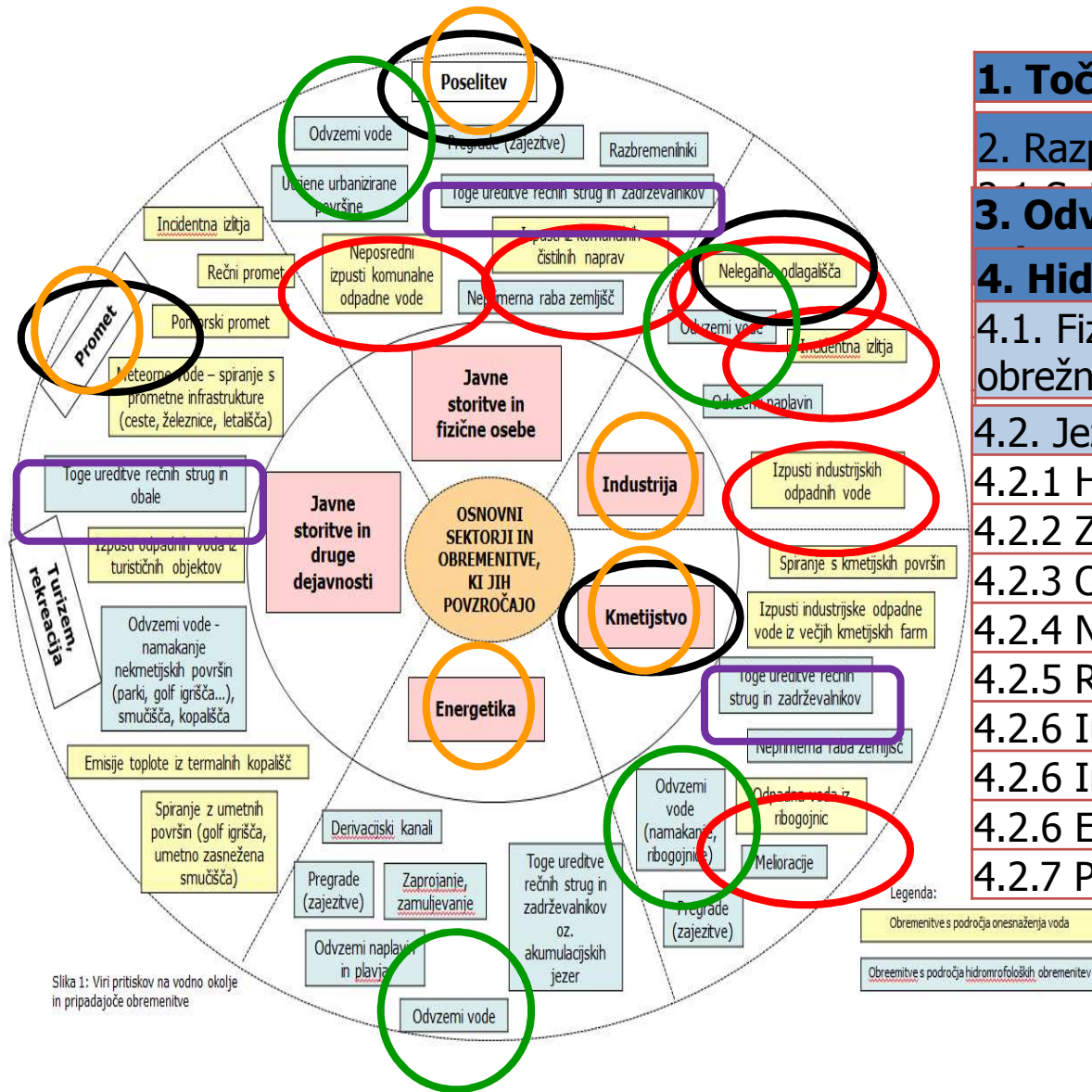
Podzemna voda je najbolj obremenjena v severovzhodnem delu Slovenije:

Savinjska, Dravska in Murska kotlina

Slabo kemijsko stanje (3 vodna telesa – 14 %):

- Podzemna voda v Savinjski, Dravski in Murski kotlini je čezmerno **obremenjena z nitrati**,
- Podzemna voda v Dravski kotlini pa tudi **z atrazinom**.

Obremenitve

Slika 1: Viri pritiskov na vodno okolje in pripadajoče obremenitve

1. Točkovno onesnaževanje

2. Razpršeno onesnaževanje

3. Odvzemanje vode/preusmerjanje

4. Hidromorfološke obremenitve

4.1. Fizične spremembe struge/dna/obrežnega pasu/obale vodnega telesa

4.2. Jezovi, pregrade in zapornice

4.2.1 Hidroelektrarne

4.2.2 Zaščita pred poplavami

4.2.3 Oskrba s pitno vodo

4.2.4 Namakanje

4.2.5 Rekreacija

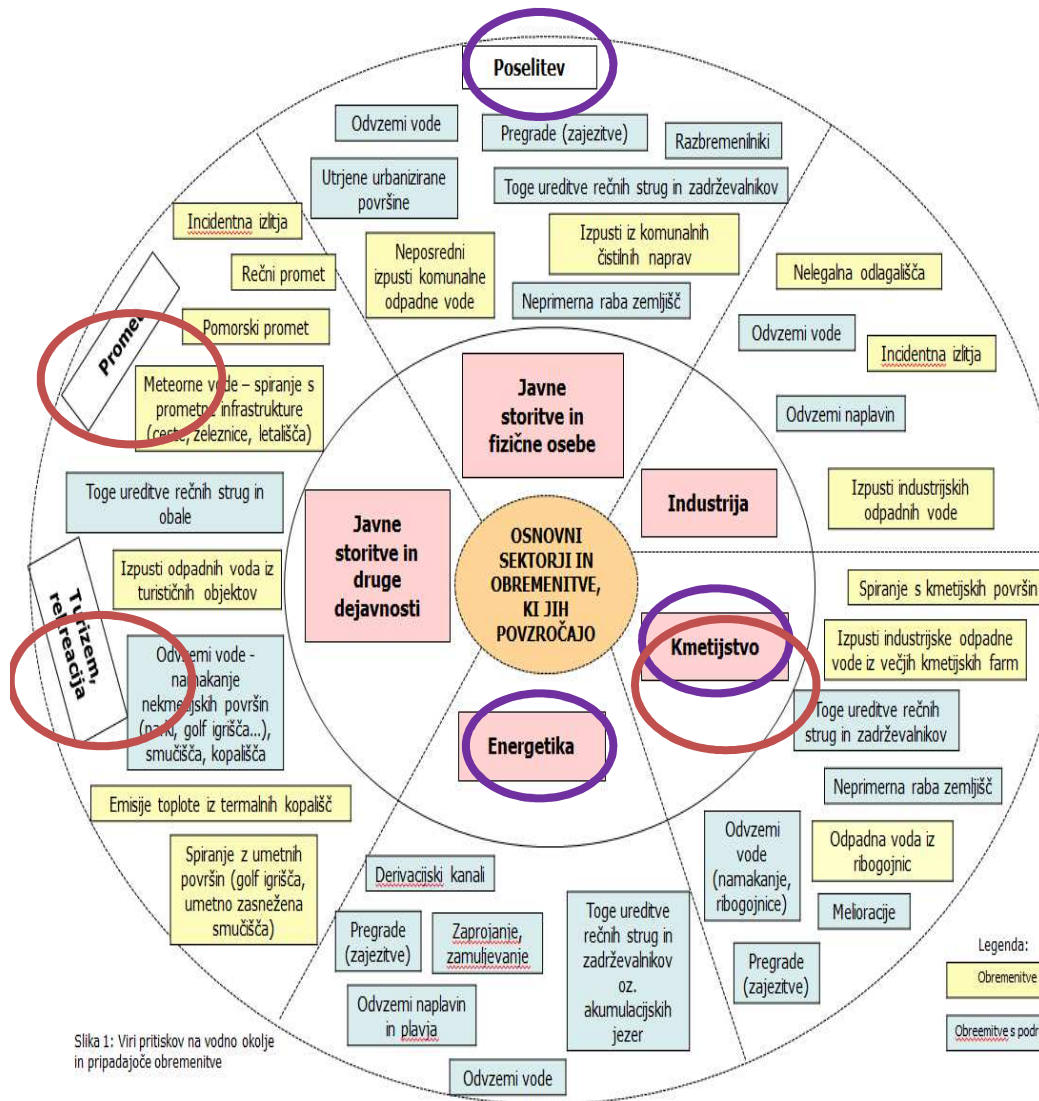
4.2.6 Industrija

4.2.6 Industrija (energetika)

4.2.6 Energetika

4.2.7 Promet (Plovba)

Obremenitve

Slika 1: Viri pritiskov na vodno okolje in pripadajoče obremenitve

1. Točkovno onesnaževanje
2. Razpršeno onesnaževanje
3. Odvzemanje vode/preusmerjanje
4. Hidromorfološke obremenitve
 - 4.1. Fizične spremembe struge/dna/obrežnega pasu/obale vodnega telesa
 - 4.2. Jezovi, pregrade in zapornice
 - 4.3. Hidrološke spremembe
5. Druge antropogene obremenitve
 - 5.1 Biološke obremenitve
 - 5.2 Izkoriščanje/odstranjevanje živali/rastlin
 - 5.3 Odpadki
6. Druge antropogene obremenitve
7. Neznana obremenitev
8. Stara bremena
 - 5.2 Športni ribolov
 - 5.2 Gojitveni potoki
 - 5.2 Ribogojnice in akvakultura
 - 5.3 Odpadki
 - 5.3 Javne storitve
 - 5.3 Promet (plovba)

Območja NUV in ukrepi za zmanjšanje negativnega vpliva na stanje voda zaradi kmetijstva

Kmetijstvo – ukrepi za zmanjšanje negativnega vpliva:

- rabe tal v obrežnem pasu (KOPOP),
- razpršenega onesnaževanja s hranili (KOPOP),
- razpršenega onesnaževanja s fitofarmaceutskimi sredstvi (KOPOP),
- regulacij in drugih ureditev,
- osuševanja zemljišč,

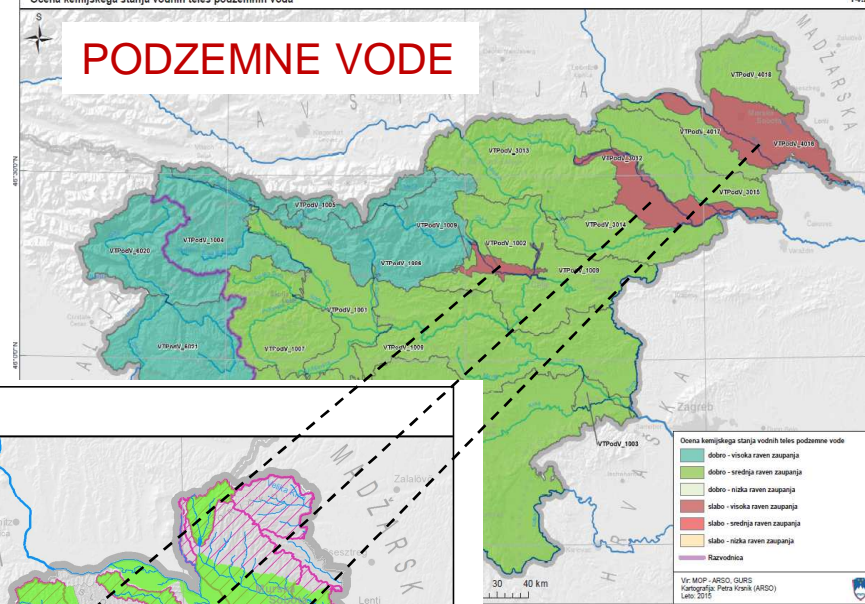

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

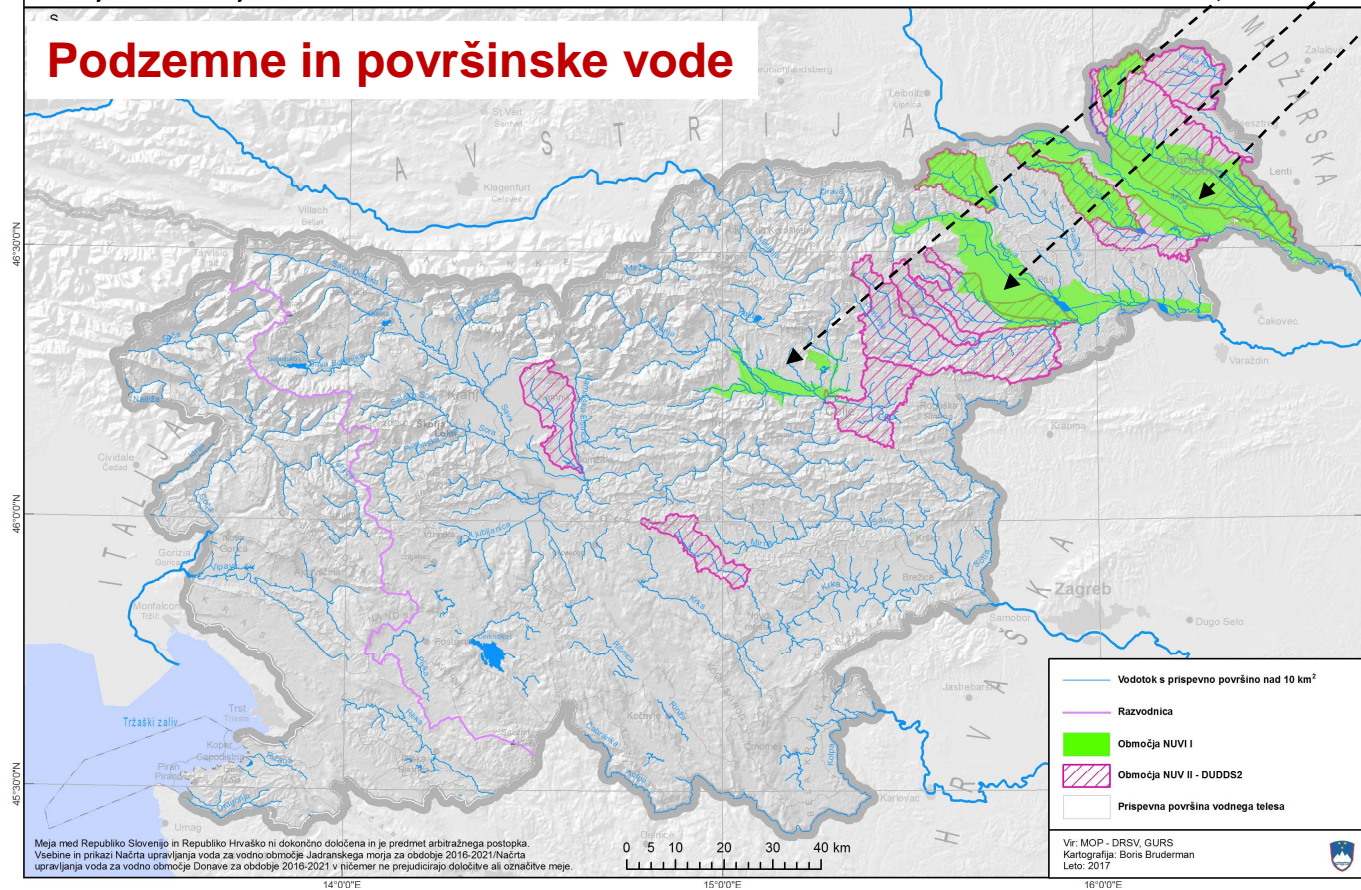
Območja NUV in ukrepi za zmanjšanje negativnega vpliva na stanje voda zaradi kmetijstva

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016–2021 in Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021
Ocena kemijskega stanja vodnih teles podzemnih voda

Načrt upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja 2015-2021 (NUV II)
Območja NUV I in območja NUV II - DUDDS2

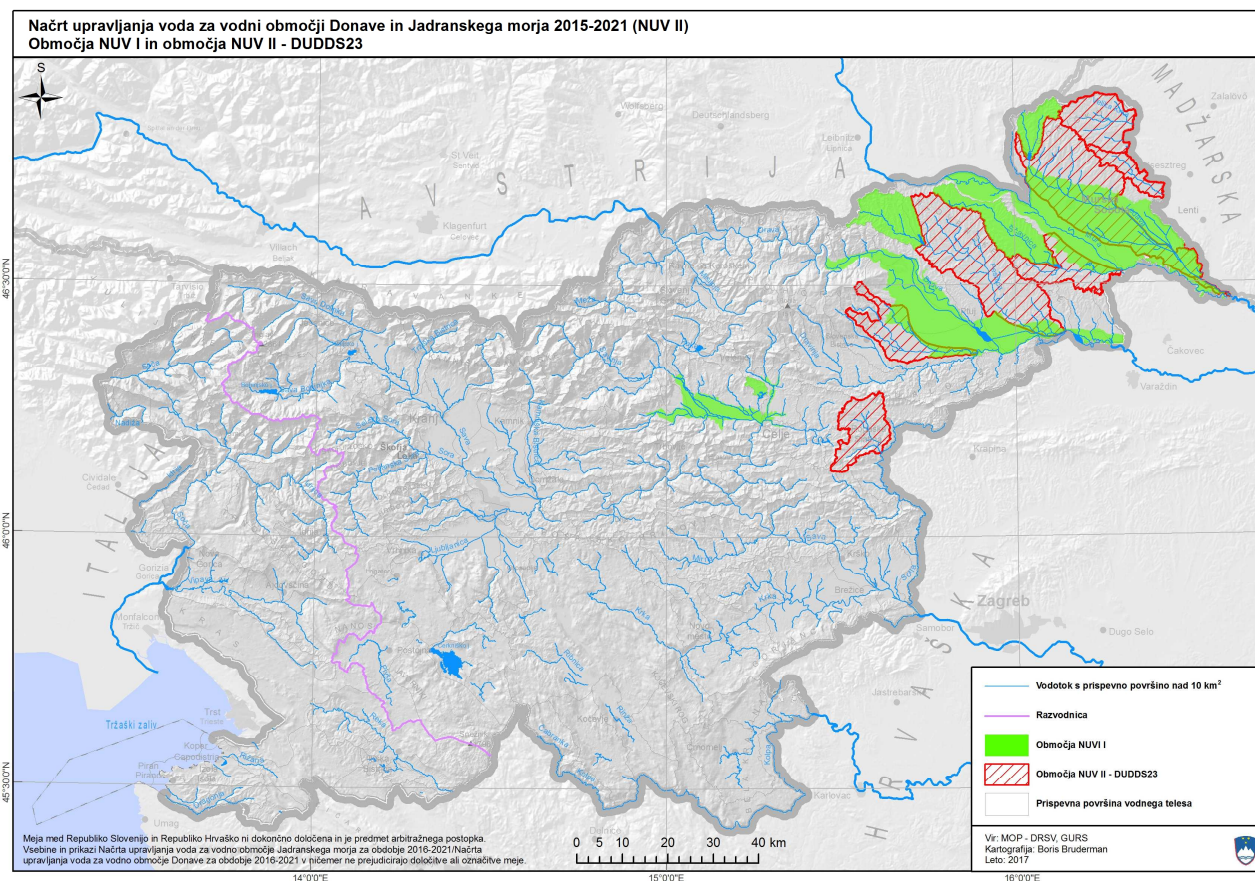
Podzemne in površinske vode

Meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško ni dokončno določena in je predmet arbitražnega postopka. Vsebine in prikazi Načrta upravljanja voda za vodno območje Jadranskega morja za obdobje 2016-2021/Načrta upravljanja voda za vodno območje Donave za obdobje 2016-2021 v ničemer ne prejudicirajo določilve ali oznake meje.

Območja NUV in ukrepi za zmanjšanje negativnega vpliva na stanje voda zaradi kmetijstva – fitofarmacevtska sredstva

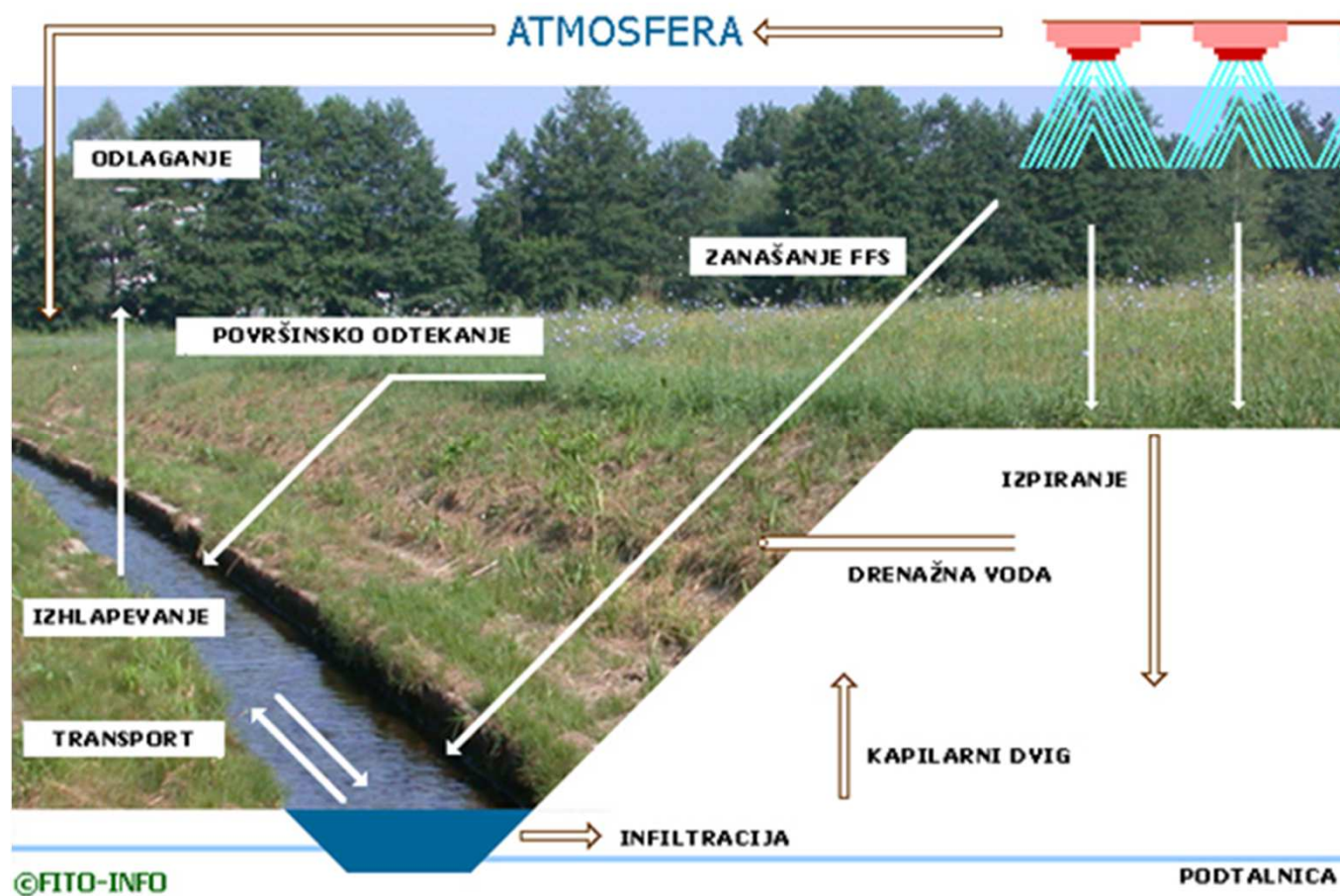

FFS, ki povzročajo slabo stanje površinskih voda:

metolaklor,
terbutilazin,
glifosat,

Poti vstopa FFS v površinske vode

KOPOP operacija: VODNI VIRI

Zahteve v okviru operacije Vodni viri so namenjene ohranjanju ali izboljšanju kakovosti vodnih virov in ohranjanju ter izboljšanju lastnosti in rodovitnosti tal.

Operacija se izvaja na njivskih površinah na prispevnih območjih vodnih teles površinskih voda in območjih vodnih teles podzemne vode iz Načrta upravljanja voda.

Obvezni zahtevi:

- Ozelenitev njivskih površin (VOD_ZEL)
- Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (VOD_FFSV)

Izbirni zahtevi:

- Neprezimni medonosni posevki (VOD_NEP)
- Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje) (VOD_POD)

Ostale operacije KOPOP, ki prispevajo k varovanju voda

POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO:

- Petletni kolobar (POZ_KOL),
- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (POZ_NIZI),
- Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (POZ_FFSV),
- Neprezimni medonosni posevki (POZ_NEP),
- Uporaba zastirk ali mehansko zatiranje plevelov (POZ_MEHZ),
- Konzervirajoča obdelava tal (POZ_KONZ)

HMELJARSTVO:

- Pokritost tal v medvrstnem prostoru (HML_POKT),
- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (HML_NIZI)

SADJARSTVO:

- Pokritost tal v medvrstnem prostoru z negovano ledino (SAD_POKT),
- Mehansko zatiranje plevelov (pod drevesi) (SAD_MEHZ),
- Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi (SAD_EKGN)

Ostale operacije KOPOP, ki prispevajo k varovanju voda

VINOGRADNIŠTVO:

- Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi (VIN_EKGN),
- Mehansko zatiranje plevelov (pod trtami) (VIN_MEHZ),
- Pokritost tal v vinogradih z negovano ledino (VIN_POKT),
- Pokritost tal čez zimo v vinogradih, kjer medvrstni prostor ni pokrit z negovano ledino (VIN_MEDV)

TRAVINJE

- Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (TRZ_I_NIZI, TRZ_II_NIZI)

OHRANJANJE MEJIC (KRA_MEJ)

Operacije KOPOP, ki v največji meri prispevajo k varovanju voda

Kot stroškovno najbolj učinkoviti podukrepi za zmanjšanje razpršenega onesnaževanja voda s hranili v kmetijstvu so se izkazali podukrepi:

- ▶ Petletni kolobar (POZ_KOL),
- ▶ Ozelenitev njivskih površin (POZ_ZEL),
- ▶ Pokritost tal v medvrstnem prostoru z negovano ledino (SAD_POKT),
- ▶ Pokritost tal v medvrstnem prostoru (HML_POKT).

Prednosti izvajanja operacij KOPOP, ki prispevajo k varovanju voda

- Ohranjanje kakovosti pitne vode (morebitno onesnaženje lokalnih virov pitne vode s fitofarmaceutskimi sredstvi in hranili vpliva na zdravje ljudi in živali)
- Prispevek k izboljšanju lokalne kakovosti voda za ribe in ostale živali
- Zmanjšanje nevarnosti prenosa bolezni na živino (problem kontaminacije vode, ki se uporablja za napajanje živine)
- Manjša poraba fitofarmaceutskih sredstev in mineralnih gnojil (znižanje finančnih izdatkov, povečanje prihodkov)
- Zmanjšanje vpliva na podnebne spremembe
-

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Hvala za pozornost!